

Odpovede na vaše otázky

Táto brožúra s často kladenými otázkami poskytuje prehľad o dostupnom poradenstve a pomoci od vlády pre pracovníkov počas epidémie koronavírusu (COVID-19).

Pre bezplatné poradenstvo na mieru o akejkol'vek problematike z týchto najčastejších otázok alebo akéhokoľvek iného aspektu pracovného práva, zavolajte na číslo (028) 9024 4401 a vyžiadajte si poradcu v oblasti pracovného práva. Alebo odošlite e-mail na adresu employmentadvice@lawcentreni.org a uveďte v ňom svoje kontaktné údaje.

Čo ak sa v práci začnem cítiť zle?

Ak začnete mať nový, nepretržitý kašeľ alebo zvýšenú teplotu, choďte domov. Mali by ste zostať doma a „samoizolovať“ sa na obdobie 7 dní od prepuknutia príznakov. Ak bývate s inými osobami (s rodinou alebo spolubývajúcimi), tiež musia zostať doma 14 dní od tohto dátumu. Pre pomoc a poradenstvo v oblasti zdravotnej starostlivosti, použite [online službu pre otázky ohľadne koronavírusu NHS 111](#).

Musí mi môj zamestnávateľ platiť pokiaľ som chorý alebo v samoizolácii?

Ak si musíte vziať voľno kvôli koronavírusu (COVID-19), či už kvôli chorobe alebo sa musíte samoizolovať a nemôžete pracovať z domu, zistíte, aká finančná pomoc je pre vás dostupná. Ak má váš zamestnávateľ zavedené zásady v súvislosti s koronavírusom (COVID-19), môžu v nich byť uvedené informácie o pomoci, ktorú vám môže poskytnúť. Alebo skontrolujte, či máte nárok na zmluvnú nemocenskú dávku – je to nemocenská dávka nad rámec zákonného minima, ktorá je uvedená ako doložka vo vašej pracovnej zmluve.

Aj ak sa váš zamestnávateľ nezaviazal poskytovať zmluvnú nemocenskú dávku, môžete mať nárok na zákonnú nemocenskú dávku (statutory sick pay – SSP), ak spĺňate požiadavky. Ide o tieto požiadavky:

- musíte mať uzatvorenú pracovnú zmluvu so zamestnávateľom a
- musíte zarábať v priemere najmenej 118 £ týždenne.

Ak máte príznaky koronavírusu alebo ste v samoizolácii, pretože niekto iný vo vašej domácnosti má symptómy, oznámte to čo najskôr svojmu zamestnávateľovi. Právne predpisy teraz umožňujú vyplácanie SSP od prvého dňa, namiesto štvrtého dňa.

Ak máte nárok na SSP, váš zamestnávateľ vám musí počas vašej choroby alebo samoizolácii vyplácať 95,85 £ týždenne. SSP môžete dostávať najviac 28 týždňov.

Podľa mojej pracovnej zmluvy mám nárok na dodatočné nemocenské dávky. Musí mi ich zamestnávateľ platiť, ak som v samoizolácii?

Ak ste v samoizolácii, pretože niekto vo vašej domácnosti má symptómy koronavírusu, váš zamestnávateľ má právnu povinnosť vyplácať vám len SSP. Môže sa rozhodnúť platiť vám počas tohto obdobia tiež zmluvné nemocenské dávky, ale nie je povinný tak urobiť.

Ak sa u vás objavia symptómy koronavírusu, môžete mať nárok na SSP a ďalšie nemocenské dávky, ako je to uvedené vo vašej zmluve.

Nárok na SSP budete mať aj vtedy, ak ste v samoizolácii pretože vám to nariadila vláda.

Pracujem len na čiastočný pracovný úväzok. Má to vplyv na výšku sumy, na ktorú mám podľa zákonnej nemocenskej dávky nárok?

Nie. Ak spĺňate podmienky na SSP, váš zamestnávateľ vám musí platiť 95,85 £ týždenne.

Čo v prípade, ak nemám nárok na zákonné nemocenské dávky?

Môže sa stať, že nebudete oprávnený na SSP v prípade, ak nespĺňate požiadavky týkajúce sa výšky príjmu alebo z rôznych iných dôvodov. V takom prípade zvážte podanie žiadosti o univerzálny kredit (UC) a o príspevok na zamestnanie a podporu (ESA). Upozorňujeme, že dávky sú veľmi zložité. Dôrazne vám odporúčame, aby ste pred požiadaním o tieto dávky vyhľadali pomoc a to najmä v prípade, ak si už uplatňujete iné dávky. Bezplatné odborné poradenstvo ohľadne dávok môžete získať z právneho centra Severného Írska. Zavolajte na číslo **(028) 9024 4401** a porozprávajte sa s jedným z našich poradcov v oblasti sociálneho zabezpečenia.

Koronavírus (COVID-19) – Poradenstvo a pomoc pre zamestnancov

Univerzálny kredit je platba na pomoc s vašimi životnými nákladmi. Vypláca sa mesačne, ale po podaní žiadosti budete musieť počkať päť týždňov kým začnete prijímať platby. Pre pomoc počas tohto obdobia môžete požiadať o grant z núdzového fondu UC Severného Írska. Existuje tiež možnosť požiadať o preddavok na platbu UC, avšak na rozdiel od núdzového fondu treba tento preddavok splatiť.

Akú sumu od UC dostanete bude závisieť od vašich okolností, prípadne okolností vášho partnera. Vyššiu čiastku môžete získať v prípade, ak spĺňate iné kritériá, napr. ak máte deti, alebo zdravotné postihnutie. Nárok na UC nebudete mať vtedy, ak vy alebo váš partner máte úspory vo výške viac ako 16 000 £.

Nový príspevok v zamestnaní („New Style“ ESA) je dávka, ktorá vám pomôže so životnými nákladmi, ak nemôžete pracovať. Môžete ju získať, ak:

- Ste mladší, ako štátny dôchodkový vek – [tu si môžete skontrolovať, či sa to na vás vzťahuje](#).
- Ste za posledné dva až tri roky odvedli dostatočnú sumu na príspevky národného poistenia (NIC).

Zatiaľ čo bude vaša žiadosť preskúmaná, budete dostávať „sadzbu pri posúdení“ ESA. Táto sadzba bude do výšky 73,10 £ za týždeň, ak ste starší ako 25 rokov alebo do výšky 57,90 £ za týždeň, ak ste mladší ako 25 rokov. Následne budete pravdepodobne dostávať sumu do výšky 111,65 £ za týždeň.

[Tu môžete požiadať o UC](#). Ak chcete požiadať o ESA, kontaktujte centrum pre zamestnanosť a podporu príjmu Severného Írska na čísle 0800 085 6318. Ďalšie informácie o uplatnení nároku na ESA [nájdete tu](#).

Dostal som list s odporúčaním, aby som sa „chránil“. Musí mi zamestnávateľ platiť?

Nie, v takomto prípade vám váš zamestnávateľ nemusí platiť. Môžete požiadať o neplatené voľno alebo nútenú dovolenku. Pre viac informácií o vládnom programe nútenej dovolenky, [pozrite nižšie](#). Vláda tiež poskytla usmernenie a tí, čo sa „chránia“ môžu požiadať o SSP.

Bývam s osobou, ktorá sa chráni, ale môj zamestnávateľ chce, aby som prišiel do práce. Čo mám urobiť?

Bohužiaľ, pre tých, ktorí žijú s osobou, ktorá sa chráni neexistuje žiadne špecifické usmernenie. V takomto prípade vám odporúčame, aby ste sa porozprávali so svojim zamestnávateľom a pokúsili sa nájsť riešenie, ktoré vám bude obom vyhovovať. Napríklad môžete požiadať o neplatené voľno, buď ako neplatenú dovolenku alebo dovolenku na opateru závislého člena rodiny. Tiež môžete požiadať, aby vo vašom prípade zvážili nútenú dovolenku. Pre viac informácií o vládnom programe nútenej dovolenky, [pozrite nižšie](#).

Môj zamestnávateľ neverí, že sa musím samoizolovať. Ako mu to môžem dokázať?

Ak musíte zamestnávateľovi predložiť dôkaz, môžete získať oznámenie o izolácii na odkaze [online služby pre koronavírus NHS 111](#).

Myslím si, že som obzvlášť zraniteľný na vírus, čo musí môj zamestnávateľ urobiť?

Vláda vydala usmernenie pre ľudí so zvýšeným rizikom nákazy koronavírusom (COVID-19), aby dodržiavali prísne opatrenia sociálneho odstupu. Platí to (okrem iných) pre osoby, ktoré:

- Majú dlhodobý zdravotný problém, napr. astmu, cukrovku alebo srdcovú poruchu, oslabený alebo znížený imunitný systém.
- Sú tehotné.
- Majú 70 a viac rokov.
- Starajú sa o osobu so zdravotným problémom kvôli ktorému sú vo väčšom riziku.

Zamestnávatelia musia byť obzvlášť opatrní a musia podniknúť mimoriadne kroky pre všetkých zamestnancov, ktorí sú zraniteľní na vírus. Ak môžete prácu vykonávať z domu, malo by vám to byť povolené. Najlepšie bude, ak o tom svojmu

Koronavírus (COVID-19) – Poradenstvo a pomoc pre zamestnancov

zamestnávateľovi napíšete alebo sa s ním o tom porozprávate. V opačnom prípade by váš zamestnávateľ mal podniknúť kroky, aby bolo vaše pracovisko čo najbezpečnejšie. Môže to zahŕňať pridanie ďalších parkovacích miest, aby zamestnanci nemuseli používať hromadnú dopravu alebo zavedenie flexibilného pracovného času, aby nemuseli dochádzať v najrušnejšom čase.

Ak napriek tomu nechcete prísť do práce, môžete sa so zamestnávateľom dohodnúť na voľne v podobe dovolenky alebo neplateného voľna. Váš zamestnávateľ s tým nemusí súhlasiť a ak neprídete do práce bez súhlasu svojho zamestnávateľa, môže to viesť k začatiu disciplinárneho konania.

Obchodnej činnosti sa nedarilo a bojím sa o svoju prácu.

Čo môžem urobiť?

Vláda Spojeného kráľovstva a Výbor Severného Írska oznámili opatrenia na podporu podnikania, vrátane daňových úľav, úverovej a grantovej schémy na pokrytie nákladov na mzdy. Uistite sa, že váš zamestnávateľ vie o dostupnej pomoci. Informácie o celej škále pomoci, ktorá je k dispozícii pre spoločnosti v Severnom Írsku [nájdete tu](#).

Zamestnávateľ mi oznámil, že mi počas pandémie plánuje nariadiť nútenú dovolenku, čo to znamená?

Zamestnanci na nútenej dovolenke sú pracovníci, ktorých pracovný pomer bol na určité obdobie pozastavený. Nie je to to isté ako prepustenie zo zamestnania kvôli nedostatku práce alebo na základe nadbytočnosti – váš zamestnávateľ vás bude vyplácať a ponecháte si zamestnanecké výhody s úmyslom, že na konci obdobia sa vrátite do plateného zamestnania.

Počas nútenej dovolenky vám bude zamestnávateľ môcť platiť do výšky 80 % z vašej bežnej mzdy (až do výšky 2 500 £ mesačne) prostredníctvom grantu vlády Spojeného kráľovstva. Váš zamestnávateľ môže o túto sumu navýšiť vašu bežnú platovú úroveň, ale nie je povinný tak urobiť.

Koronavírus (COVID-19) – Poradenstvo a pomoc pre zamestnancov

Financovanie poskytuje vláda Spojeného kráľovstva z [programu na udržanie pracovných miest počas pandémie koronavírusu](#). Program má trvať najmenej štyri mesiace od 1. marca 2020 a v prípade potreby bude predĺžený.

Aby ste spĺňali požiadavky na udelenie grantu, zamestnávateľ vám musí písomne potvrdiť (v liste alebo e-mailom), že ste na nútenej dovolenke. Zamestnávateľ vám bez vášho súhlasu nemôže nariadiť nútenú dovolenku, ale musíte poskytnúť písomnú odpoveď. Písomné oznámenie od vášho zamestnávateľa by malo obsahovať dohodu, že pre svojho zamestnávateľa nemôžete pracovať pokiaľ ste na nútenej dovolenke. Záznam tohto oznámenia je potrebné uchovať po obdobie piatich rokov. Najlepším postupom je, aby ste vy a váš zamestnávateľ podpísali písomnú „dohodu o nútenej dovolenke.“

Som na nútenej dovolenke, môžem v tomto období vykonávať určitú prácu pre môjho zamestnávateľa?

Nie. Vykonávanie práce pre vášho zamestnávateľa v čase nútenej dovolenky by mohlo ohroziť vaše oprávnenie na získanie programu. Počas nútenej dovolenky si však môžete nájsť nové zamestnanie, ak to vaša pracovná zmluva umožňuje.

Môžete vykonávať dobrovoľnícku prácu, pokiaľ takáto práca neposkytuje služby vášmu zamestnávateľovi, ani z nej nemá zisk. Váš zamestnávateľ vám môže pomôcť nájsť si novú prácu alebo príležitosti pre dobrovoľnícku prácu pokiaľ ste na nútenej dovolenke a ak to povoľuje súčasné usmernenie verejného zdravotníctva.

Stále sa môžete zúčastniť školenia, pokiaľ neposkytuje služby alebo neprináša zisk vášmu zamestnávateľovi. Ak vás zamestnávateľ požiadava o absolvovanie školenia, musí vám za tento čas zaplatiť najmenej primeranú minimálnu mzdu. Vo väčšine prípadov to pokryjú vaše platby za nútenú dovolenku – ak nie, váš zamestnávateľ vám musí zaplatiť ďalšiu mzdu, na ktorú máte nárok.

Som na nútenej dovolenke. Môže ma zamestnávateľ vyradiť z nútenej dovolenky, ak bude k dispozícii práca? Môže ma opätovne zaradiť do systému nútenej dovolenky po dokončení tejto práce?

Áno, pokiaľ sú splnené určité podmienky.

Zamestnanci musia byť na nútenej dovolenke najmenej tri týždne, aby spĺňali podmienky na získanie programu. Ak váš zamestnávateľ zistí, že je k dispozícii práca po tom, ako ste boli na nútenej dovolenke tri týždne, môže vám tento program ukončiť a môže vás zaradiť do práce. Ak vás zaradí do práce pred uplynutím troch týždňov nútenej dovolenky, nebudete spĺňať podmienky pre získanie platby v rámci programu.

Nič tiež zamestnávateľovi nebráni v tom, aby zamestnancov na nútenej dovolenke striedal, za predpokladu, že dodrží časový limit. Môže to platiť napríklad vtedy, ak dvaja obvykle vykonávajú jednu prácu, ale zamestnávateľ počas pandémie na túto prácu potrebuje len jednu osobu. V takomto prípade sa môžete vy a váš kolega striedať, vziať si tri týždne nútenej dovolenky a následne tri týždne pracovať atď.

Časť z môjho platu zarábam z provízií, bude to pokryté programom?

Ak máte v pracovnej zmluve garantovanú určitú úroveň z provízií, váš zamestnávateľ môže požiadať, aby to bolo pokryté programom. Nepokrýva však väčšinu ostatných provízií alebo prémie. Napríklad, ak ste obchodným asistentom a z každého vášho predaja prijímate určité percento, nebude to pokryté programom. Podobne v prípade, ak obvykle zarábate určitú sumu z prepitného, nebude to pokryté programom, pokiaľ vo vašej pracovnej zmluve nie je uvedená určitá suma.

Mám dve práce na čiastočný úväzok, môžem využiť program nútenej dovolenky?

Áno, pokiaľ ste platený prostredníctvom PAYE. Každý zamestnávateľ pre ktorého pracujete, vás musí nezávisle určiť ako zamestnanca na nútenej dovolenke a požiadať o zaradenie do programu. Navyše sa môže stať, že budete na nútenej dovolenke v jednej práci, ale nie v druhej.

Som na nútenej dovolenke. Môžem začať pracovať inde?

Ak to vaša pracovná zmluva so spoločnosťou, z ktorej ste na nútenej dovolenke umožňuje, môžete začať pracovať inde.

Som na nútenej dovolenke. Má to vplyv na môj nárok na dávky?

V závislosti od vašich okolností to môže mať na to vplyv.

Pre bezplatné nezávislé poradenstvo o všetkých otázkach sociálneho systému, zavolajte na našu poradenskú linku na čísle 028 9024 4401 a vyžiadajte si poradcu v otázkach sociálneho zabezpečenia.

Som na nútenej dovolenke, ale 80 % z môjho obvyklého platu nie je dost' na vyžitie, môžem požiadať o dávky?

Áno, v závislosti od vašej situácie môžete požiadať o dávky. Dôrazne vám odporúčame, aby ste pred požiadaním o dávky vyhľadali odbornú pomoc.

Právne centrum Severného Írska ponúka bezplatné nezávislé poradenstvo ohľadne nárokov na dávky – ak chcete zariadiť spätný hovor, zavolajte na číslo 028 9024 4401 a vyžiadajte si poradcu v oblasti sociálneho zabezpečenia.

Som agentúrny pracovník alebo na zmluve na nula hodín, môžem byť umiestnený do programu nútenej dovolenky?

Áno. Pokiaľ ste boli na výplatnej listine systému PAYE vášho zamestnávateľa od 19. marca 2020 (vrátane) a váš zamestnávateľ do tohto dátumu odoslal oznámenie s informáciami v reálnom čase daňovému úradu HMRC. Program pokrýva zamestnancov s každým typom zmluvy, vrátane:

- Zamestnancov na plný úväzok.
- Zamestnancov na čiastočný úväzok.
- Zamestnancov s agentúrnymi zmluvami.
- Zamestnancov s flexibilnou zmluvou alebo zmluvou na nula hodín.

Kvôli vypuknutiu epidémie koronavírusu ma zamestnávateľ prepustil. Môže ma zamestnávateľ znovu zamestnať a zaradiť do programu nútenej dovolenky?

Áno, za určitých podmienok.

Ak ste boli prepustený alebo ste pre svojho zamestnávateľa prestali pracovať v období od 28. februára 2020 do 19. marca 2020, váš zamestnávateľ môže súhlasiť s opätovným zamestnaním a môže vás umiestniť na nútenú dovolenku. Aby ste boli oprávnený, váš zamestnávateľ vám musel platiť cez systém PAYE a odoslať informácie v reálnom čase (RTI) do 28. februára 2020 (vrátane).

Ak ste boli prepustený alebo ste pre svojho zamestnávateľa prestali pracovať po 19. marci 2020, váš zamestnávateľ môže súhlasiť s opätovným zamestnaním a môže vás umiestniť na nútenú dovolenku. Aby ste boli oprávnený, váš zamestnávateľ vám musel platiť cez systém PAYE a odoslať informácie v reálnom čase (RTI) do 19. marca 2020 (vrátane).

Pracoval som na zmluvu s dobou určitou, ktorá uplynula a teraz som nezamestnaný. Môže ma môj bývalý zamestnávateľ dať na nútenú dovolenku?

Áno, za určitých podmienok.

Ak ste pracovali na zmluvu s dobou určitou, váš bývalý zamestnávateľ váš môže opätovne zamestnať, dať na nútenú dovolenku a uplatniť si na vás nárok, ak platnosť vašej pracovnej zmluvy vypršala buď po:

- 28. februári 2020 a odoslanie platby RTI (informácie v reálnom čase) za vás bolo oznámené daňovému úradu HMRC do 28. februára 2020 (vrátane)
- 19. marci 2020 a odoslanie platby RTI za vás bolo oznámené daňovému úradu HMRC do 19. marca 2020 (vrátane).

Ak platnosť vašej pracovnej zmluvy na dobu určitú zatiaľ nevypršala, váš zamestnávateľ ju môže predĺžiť alebo obnoviť. Váš zamestnávateľ si za vás môže uplatniť nárok, ak odoslal výkaz o mzde RTI daňovému úradu HMRC do 19. marca 2020 (vrátane).

Ak vám rovnaká pracovná zmluva začala a skončila v období od 28. februára 2020 do 19. marca 2020 nespĺňate podmienky tohto programu. Nevzťahuje sa to len na pracovníkov so zmluvou na dobu určitú, rovnako to platí pre pracovníkov s inými typmi zmlúv.

Začal som pracovať na novom mieste od 19. marca. Môže ma môj nový zamestnávateľ zaradiť do programu nútenej dovolenky?

Nie, aby ste spĺňali podmienky zaradenia do programu, museli by ste byť na výplatnej listine systému PAYE vášho nového zamestnávateľa od 19. marca 2020 (vrátane) a váš zamestnávateľ do tohto dátumu musel odoslať oznámenie s informáciami v reálnom čase daňovému úradu HMRC. Ak na vašom novom pracovnom mieste nemôžete využiť program nútenej dovolenky, môžete požiadať svojho predošlého zamestnávateľa, aby vás opätovne zamestnal a dal na nútenú dovolenku. Pripomíname, že to je podľa uváženia vášho zamestnávateľa.

Koronavírus (COVID-19) – Poradenstvo a pomoc pre zamestnancov

Odmietnutie zodpovednosti

Napriek všetkej snahe zaručiť, aby boli informácie v publikáciách Právneho centra správne, nenesieme zodpovednosť za nepresnosti informácií alebo ich následky. Informácie v tomto dokumente sa nesmú považovať za úplné a autoritatívne vyhlásenie zákona.

Právne centrum Severného Írska pôsobí v Severnom Írsku. Informácie uvedené v tomto dokumente platia len pre právne predpisy v Severnom Írsku.

Pri čítaní dokumentov Právneho centra Severného Írska berte, prosím, na vedomie dátum vydania, pretože od vtedy mohlo dôjsť k zmene právnych predpisov.

© Právne centrum Severného Írska, 2020

